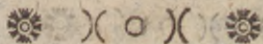

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Christenheten firad år 542, då en stark Pest härjade
Constantinopel.

Wasthugget. Härifrån är den wigtiga
ning inkommen, at en förklädd Flicka, som gifwet
ut för en hederlig Styrman, friat til en annan, och
ja första astone. At förtiga flera betydande omfä
digheter, märkes, at den förstälde Friaren dagen
på sådt en balsamerad rygg. Här om wäntas med
första et Poeme, i samma smak författat, som Boileau
Lutrin, Popes Boucle de Cheveux, eller Holbergs
der Paars.

Små Kyrko-Tidningar.

Uti Swenska Församlingen äro Födde i Goss
och i Flickobarn. Wigde Arbetskarlen Olof Olof
son och Awinspersonen Elin Lars-Dotter.

I Nyssa Församlingen födt i Gossbarn.

Uti Kronhus-Församlingen Födde i förra och
na wekan 8 Barn. Dödt i Barn.

Öfwermoron kommer Dompredikan at hålla
af Herr Magister Lars Nordblom.

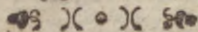
Korta Stads-Nyheter.

Götheborgska Wexel-Coursen.

	Dnsdagen.	Lördagen.	
London	54 $\frac{1}{4}$	54 $\frac{1}{4}$	Dal. R:nt
Amsterdam	50 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{2}{3}$	M:k R:nt
Hamburg			M:k R:nt

Inkommen är Skepparen James Stepha
ifrån Leith med Fyrkol.

Utgångne äro Skepparne Anders Anders
Jorin til Hull med Järn och Bräder, Hans Pihlman
til Hamburg, Nils Ahlgren til Österfön med Sill.

N:o 9.

Götheborgska Sagasinet.

den 26 Februar. 1759.

Kyrko-Tidningar.

Bref til Swenska Församlingen i Götheborg.

Nåd och frid föröke sig i Eder, genom Guds och wår
Herres Jesu Christi kundskap!

Ären I hågade, Christne läsare, at rätt använ-
da Fastelags tiden? En tid, på hwilken Christi dyra
lidande sjunges öfwer hela Christenheten. Underlig
fråga; men jag frågar likwål: rörer denna Historien
någon mindre än Er, som tro densamma? Wanar at
höra Guds ord, och det enstämiga ljudet af saliggö-
rande sanningar, upwäcka kanske wämjelse wid den
alträrbaresta södan, och Kyrkogångare försträckas med
idel Evangelier. Det wälsignade Jesu Namn är
icke i syndares smak; de tro sig stöta läfrare öron, om
det skulle förråda någon wördnad, och utan klingande
omswoep, komma ur deras mund. Rikens öden och
Riften, händelser, som röra säsången, småsaker, om icke
Salenstaper, utgöra ju hela wår beläsenhet, och dageli-
ga samtal, om man undantager förtal, som upröra
wårt inre, och komma från hjertat. Men hwilken
tänker på den allstyrande Regenten, och Des storwerk
i Nådens och Naturens Rike? Huru illa skulle den
icke

icke komma fram, och blöfställas för et förbömt åttlöb som wågade i något sällskap föredraga wärdiga ämnen. Saker, som kännas ej wid någon ändring, ewiga flut och öden, som röra oss på det närmesta, födra ingen upmärksamhet? Nådens H. Erre, som gjort förtjent af våra hjertan, får Han större rum derinne, än det altrafrågadeligaste kråk, som sticker wår miltkenhet?

Hwad kan hindra en oförtruten Hushållare, att tingen swårt wäder och wägelag, eller wänner och funder, ifrån sin handtering? Hindras en Handlande egen beqwämlighet, lust och nöje, från en marknad, och det ena angelägna, at bewaka sin Post, och ta tillfället i agt? Men säger, Götteborgske Christen hwilken får et besök, när det ringer samman til Åstons fängen, och råknar för mindre synd, at ohelga den wänstapen, än Gudsstjensken? Säger, I wår H. Erres Fogdar, om I med hästar och wagnar, och mögelig beqwämlighet, finnen Er nog utrustade, at lindrigaste winter- eller sommar-tid, wårda den oförteliga predikan? Pröfwer efter ögnemättet, om icke ibland 7000 Personer, som lyda under Swenska Guds samlingen, råknar någon tid 2000 närwarande. På stjerne tro lifnål i ensalldighet, at det angelägna, at alt, om icke det enda angelägna, wore Er Sjåla-wälsfärd, hwilken bygges på wår H. Erres Jesu Christens kundskap.

Åstade läsare, och när så tåckes, Åhörare, följter, at jag nitälskar Eder i Guds nit, sorgfällig om Edra sjålars bästa: ty jag åstundar Eder alla af hjertans grund i Christo Jesu, och säger med den utmärkte läraren i Philip. 2: 1, 2. **Är nu någon förmaning**

ning när Eder i Christo, är någon tröst i Kärleken, är någon Andans delagtighet, är någon hjertelig kärlek och barmhertighet; så uppfyller min glädje, at I wåra Passions-predikningar flitigare biwisten, med Eder andagt underhjelpen wår andagt, med Eder tro styrken wårt hopp, med Edra förböner befrämjen wårt werk i H. Erren, och med Eder Gudsfruktan förwårswen Eder Guds nåd och wänstap. Jag förfäkrar Eder med salig lutheri upmuntran, at inga Predikningar äro kraftigare, inga föda mer ånger hos arme syndare, mer tro och förtrostan til Guds och Jesu kärlek, än desamma, som föreställa Des blodiga död. Twistare låte sig öfwerlygna om denna Himla-sanning, och werfeligheten af en händelse, på hwilken wår salighet hwilar. Men föragtare tage sig til wara, at ej så förglömma Christi försöning, at en olyksalig försarenhet ändteligen staswar för dem i ewighet, och eftertryckeligen lærer, hwad en outfägelig kärlek måtte för dem utstådt.

Detta lilla Herda-bref, hwars upbyggeliga Innehåll är korteligen uptaget, blef i förra wekan mig tillståt, och förwäder en nitist Uphofsman, och Ordets Medtjenare wid Domkyrkan. Likaledes får jag utstaka den afsmåtta Del af Historien om wår dyre Frelsaes lidande, som kommer hwar gång i Welo-predikningar och Åstonsfänger, in til sselfwa Dömmelwekan, at afhandlas. En dylit underrättelse utgick år 1754, med bifogade gudeliga Rim.

Passions-

Passions-Texter för år 1759.

Februar. Den 25. Fastelags-Söndag, Afsonfång
Act. 1. til orden: **Mins Fadets Rike**

Den 28. Onsdagen - " " - **förråda mig**
Martii den 2 Fredagen " " - **Slutet.**

Den 4. Först. Sönd. i Fast. Act. 2. **Föttet är swagt**
Den 7. Onsdagen - " " - **Slutet.**

Den 9. Fredagen - " " - **Act. 3. - och flydda**
Den 11. And. Sönd. i Fast. " **Presten Caiphans**
Den 14. Onsdagen - " " - **ända til fyllest**
Den 16. Fredagen - " " - **Slutet.**

Den 18. Tred. Sönd. i Fast. Act. 4. - **Alt hit til**
Den 21. Onsdagen - " " - **mer och mer**
Den 23. Fredagen - " " - **Slutet.**

Den 28. Onsdagen - " " - **Act. 5. - icke driick**
Den 30. Fredagen. - " " - **hjelp dig sjelf**
Apr. d. 1. 5te Sönd. i Fast. " " - **gas up Andan**
Den 8. Palm-Söndag " " - **Slutet.**

Epigramma in fatuum Christianum.

Finge tua referre bonum, certoque parari
Possé; sit & præsens, utile, grande: voles.
Tale bonum Christi meritum est, & posse parari
Nempe Fide, nosti: nec tamen illud amas.

Stads-Nyheter.

Götheborg. Följande Förteckning uppå Strång
järn, och flera Swenska Producter, som gjort en god
tänkning på Handelsvägen, har jag fådt af säker hand,
hwarföre den som wet sig förtjent, obestriswelligt
tackas.

Från

Från Götheborgska Stapeln utgick år 1758,
Järn = = 81092 Skeppund, 1 Lipp. och 1 Mark,
största delen til London, Hamburg, Newcastle,
Lissabon, Glaskow, Dundie, Lerverpol, Scot- och
Irland. Skada, at ingen Koppar asseglat til Sur-
rante, där Sverige förmenes ej winna mindre på
denna Wara, än 400 proCent. Ifrån Stockholm
afsändes samma år Järn och Stål tillsammans 206928
Skeppund. Hwad som utskippas ifrån Gesele, Cal-
mar, Norköping, och flera städer, är mig obekant:
imedlertid gissas sannolikt, at Sverige afsänder år-
ligen öfwer 300000 Skeppund af denna nödiga
Metall. Om Herrar Storhandlare ej taget skada,
formedelst et dyrt inköp wid sista Fastingsmarkna-
den, lyckönskar jag Swea-Rike, som endast med
Järn afbördat sig öfwer 8 Millioners Skuld, ädra-
gen kanske förledet är med hög Wexel-cours, och
många löstigen införskrifna Waror, bland hwilka
en dyr Spannemål förtjenar första rummet.
Sine Järnsmide och Canoner 2085 Skeppund,
17 Lippund, och 10 Marker.
Stål = = 424 Skepp. 7 Lipp. 9 Mark.
Alun = = 119 " 1 " 8 "
Bräder och Bakar, Wattins, 24532 Tolster.
Beck 650 och en half Tunnor, **Tjåra** 47 och en
half dito, **Stenkohl** 2339 Tunnor.
Swenskt Sill afgången til Utrikes orter 14389 Tun-
nor: desutan til Utrikes Stapel-städer 19377 Tun-
nor: at förtiga från Skårgården förpassade 16550,
tillsammans 50316 Tunnor.
Jag lemna uplystare Domare at afgöra, hwa-
dan en stegrad Wexel-cours har sit ursprung, i en tid,
då

då Sverige ej allena sparar wissa 4 Tunnor Guld
utgift för wanligen införskrifwen Sill, utan aflåter
lika, med egna Skepp, et wälsignat antal, hwarom
mare underrättelse torde i följande Afhandling erhållas.

Historien om Sill-fisket i Götheborgs och Bohus-Läns Skärgårdar.

Ibland de stora Näringsfång, som en blid
mel utspredt öfwer denna Orten, räknas utan mön-
gelse det fördelagtiga Sill-fisket, hwarom utförlig
berättelse lofwades i Anmärkningen, No 4. Innan
jag träder til hufvudsaken, bör en oförtruten Gynna-
jag menar Herr Borgmästaren och Stads-Secre-
taren Wessman, med tilbörlig heder ihogkommas,
med förekommande benägenhet förbinder de altran-
sta Insigter i detta ämnet. Han har i sanning
get sig nästan hela beswäret, och ritat af det förnäm-
sta, om icke altsamman, hwad nu och framdeles
Sill-fångsten inslyter: och det låter ej södras all-
särphynna ljus, at inse, huru denne Artikelen talar
det kraftiga biträde, som en hemmastadd hjälpare
unnat. Det är hugneligt, at sträfwa för landsmäns
upbyggeliga nöge, när man undertiden finner så
muntrande hjälpredor. Korteligen, jag är Skyldig
Borgmästaren mera tack och heder, än hela Magasin-
begriper. Jag må komma til ämnet.

Man har påliteliga bewis, at et ymnigt Sill-
waret ifrån långliga tider utan för Götheborg, och
Marstrand. Uti 2 S. af Gustaf Adolphs, en
hållande Hjeltes, nådigst utfärdade Privilegier för
wudstaden i Götha-Rike, gifne den 5 Junii 1621,
unnas Borgerskapet et fritt Fiske på Götha-Elf,

wid Styrsö, samt omliggande Fär: en förmån, som
Borgerskapet i Nya Eddese tilförene nyttsat; hwilken
stad redan för 140 år ödelades. På förenämde plat-
sar fingo Götheborgarne tilstånd, at tillsätta wissa Per-
soner til Sillens fångst och infaltning, och tillhöriga
Eran-kokeri. Deputat inhemtas af Kongl. Maj:ts
Placat och Reglemente af den 13 Octob. 1666, röran-
de Sill-fisket, at Sillen den tiden i stor myckenhet sti-
get til stranderna här i Skärgården: hwarföre och Gö-
theborg, Kallsund, Marstrand, Mällesund och Wefkil
blifwet til hamnar utsatte, dit Fiskare hade frihet, at
med deras fartyg och nät anlända. Dit Skulle Sillen
föras, där måste den feta från den magra Skiljas, samt
ändteligen wråkas och packas.

Uf publica Handlingar finnes klagan wara förd,
at denna fångsten wid slutet af 70de, och början af
80de talet i förra århundrade mer och mer minskades.
Orsaken hänledes dels af de Danskes håstiga anfall på
Marstrand, och derwid förelupna sjödrabningar år 1677
och 1678, dels af starka bergsprängningar, företagna
wid Carlsten år 1680, då Fästningen åter upbyggdes.
Man wet af försarenhet, at alle Fiskelekar, och i syn-
nerhet Sill- och Strömming-fisket af buller och lossa-
de Canoner Stadas och förderwas. Bedröfweliga be-
wis af denna sanning inkomma från Lovisa, där det
bekanta Strömmings-fisket affadnat, och härar i wat-
twiklet stude för de många Fott, som nödiga sprängnin-
gar med sig föra.

På en tid af något öfwer 50 eller 60 år, har Sill-
len sebernera waret såshynt i Götheborgska och Bohus-
länska Skärgårdar, om man undantager år 1713 och
14, samt 1723; äminstone har hon icke stigit til grun-
derna,

berna, och blifwet fångad förån år 1748, 49, 50 och då hon i stor myckenhet om höstetiden inkommet i hus-Låns Norra Skärgård, imellan Strömstad, Romhamnen och Grafvarne. Från år 1752 till närwarande tid har hon i September, October, November och December månader, förr och sednare, stigit till bergen, och uppå grund i Skärgården, utan för Göteborg, och wid Marstrand: orter, där hon i förra haft sit stamhåll. Och tyckes en blidare Försyn fogat att dessa lesiwande Rikedomar ej wägar längre dölska i sit djupa mörker, sedan Kongl. Majestät, uppå Kungens Ständers tillstyrkan år 1752, widtaget de allredigtigaste medel och utwägar, at igenom praemier och andra förmåner uphjelpa Saltjö- Fiskerierna.

Wetenskapen och handelaget at gela och fylla Sillen, war år 1752, (a) då Fisket började sit nybegynnar, här å orten ljust aldeles ej obekant. Det har Insaltningfått mer och mer blifwet till fullkomlighet bragt, sedan Kongl. Majestät år 1754 den 27 April nådigst utfärdat et särskilt Reglemente för de Saltjöfiskerier, och Kongl. Commerce-Collegium sammanlagt år utgifwet en beskrifning om Sill- och Saltjöfiskerians och insaltning, erkänd af sielfwe Holländarna, hwaraf Utdrag blifwet här i Staden trykta, jämte öfvermånga öfvermånga underrättelser, intrykta i Götteborgska Wäpnerblad, år 1754, N:o 42, och år 1755, N:o 27.

Ämnet fortsättes flera gånger.

(a) Det nyare Sille-hwarfswet räknas af andra från år 1753, och af Herr Prosten Jacobson, i sina Tabeller, som utgaf den dagen, som berättelsen om Prinsessan Sophia Albertinas Födelse antom. Hugnelig dag i flera städer!

Swad Nytt i Staden?

den 26 Februar. 1759.

Korta Lärda Nyheter.

Februarius är andre Månaden i vårt borgerliga år, och leder sit mycket latinska namn af det urgamla ordet Februare, som icke hwar tusende förstår. Det betyder så mycket, som rensa de dödas grifter, och dermed försona de afledne. Högtiden Februus firades af de Romare i 12 dagar i slag wid denna tiden: då en swärm af Ynglingar lopp omkring i staden Rom med blossande faklor och warljus, at likasom å nyo inwiga och rensa densamma från all orätwisa. Gatorne jirades med nakne, men likwäl bewäpnade Ynglingar, som goswo de förbigående en släng af pistån, hwilket ingen Patriot misstänkte, emedan pistellången i deras tankar gjorde folket fruktsamare. Kejsar Augustus har genom offentligt förbud affäffat denna dårskapen.

Hjortar stupade i denne månad för färdige Skytter, och bleswo et offer åt Jagt-Gudinnan Diana. Dyfvarne kalla denne Månaden Hornung; och Jägare föregifwa, at Hjorten faller wid denna tid sina horn. I Danfka Almanachan heter han Blide-Maaned, derfore at han stundom synes lindrig. Han är i år, som tillföre, Januarii broder, mest dimbig och töknagtig. Forbom hade han 29 dar; men en år sedermera framtagen, och tillagd Augusti månad, Kejsar Augusto til åra. I hela Januarii Månad war ondt wäder, slask uppå fötten, och dimbor öfwer hufwudet. Jag mins ingen